

Конспект уроку

ТЕМА: Принципи функціонування електронної пошти. Огляд програм для роботи з електронною поштою.

МЕТА:

◆ навчальна: знайомити учнів з основними поняттями, принципами функціонування електронної пошти та роботою з електронною поштою через веб-інтерфейс.

◆ розвиваюча: розвивати в учнів практичні навички роботи з електронною поштою через веб-інтерфейс.

◆ виховна: сприяти вихованню культури поведінки, сумлінності, відповідальності при виконанні завдань.

ОБЛАДНАННЯ: комп'ютери кабінету з виходом в мережу Інтернет, мультимедійний проектор, програмне забезпечення.

ТИП УРОКУ: урок засвоєння нового матеріалу.

ВИД УРОКУ: розповідь з елементами демонстрації роботи з програмним забезпеченням

ХІД УРОКУ.

I. Вступна частина.

1. Підготовка учнів до роботи.

2. Перевірка присутніх.

II. Перевірка домашнього завдання.

Учням додому було задано завдання підготувати доповіді про історію створення та сьогодення Інтернет (ресурси мережі). Тому на початку уроку збираю роботи для перевірки.

Запитання до учнів:

1. Що таке комп'ютерна мережа?
2. Для чого об'єднують комп'ютери у мережі?
3. Які бувають мережі за територіальним розміщенням?
4. Класифікувати мережі за топологією дати характеристику

комп'ютерним мережам.

5. Якими ресурсами нині володіє мережа Інтернет?

Коментую кожну відповідь учнів, відмічаю плюси та недоліки в кожній відповіді.

1. А що таке електронна пошта і для чого вона призначена?

Учні дають відповіді які я узагальнюю та оголошую тему та мету уроку.

Електронна пошта. Робота з електронною поштою через веб-інтерфейс.

Сьогодні ми повинні ознайомитись з основними поняттями, принципами функціонування електронної пошти та роботою з електронною поштою через веб-інтерфейс.

III. Вивчення нового матеріалу.

Потреба людини в швидкому та надійному отриманні повідомлень сприяла розвитку різноманітних засобів для забезпечення цього процесу. За останні роки із цією метою почали використовувати канали супутникового зв'язку та комп'ютерні

мережі, телефонний зв'язок став мобільним, традиційне листування витісняється електронним.

Як ви вже знаєте, **електронна пошта**, або **e-mail** (англ. *electronic mail* - електронна пошта) – це служба Інтернету, призначена для пересилання комп'ютерними мережами повідомлень (електронних листів) від деякого користувача одному чи групі адресатів. Разом з текстовим повідомленням можуть бути передані прикріплені до електронного листа файли будь-яких форматів.

Електронна пошта працює за клієнт-серверною технологією.

До функцій поштового сервера входить виділення певного обсягу дискового простору на комп'ютері-сервері для збереження повідомлень користувача, забезпечення їх отримання та відправлення. При виділенні користувачу відповідних апаратних і програмних ресурсів говорять про створення його **електронної поштової скриньки**.

Поштова скринька може бути створена на сервері провайдера. Крім того, на багатьох веб-сайтах пропонується створення безкоштовної електронної поштової скриньки. Такі сайти називають сайтами веб-пошти.

Кожна електронна поштова скринька має унікальну адресу.

Адреса електронної поштової скриньки складається з імені користувача, під яким він зареєстрований на сервері електронної пошти, та доменного імені сервера, розділених символом @ (англ. *комерційне at – на*).

Наприклад, поштова адреса **pupil@school.region.ua** означає, що для користувача **pupil** створена поштова скринька на сервері з доменним іменем **school.region.ua**. Ім'я користувача, під яким він зареєстрований на сервері електронної пошти, називають **логіном** (англ. *log in* – вхід до системи).

На комп'ютерах користувачів для отримання послуг електронної пошти встановлюють спеціальні програми – **поштові клієнти**. Поштові клієнти призначені для підготовки, відправлення, отримання та опрацювання електронних листів, що передаються службою електронної пошти.

Поштові клієнти належать до прикладних програм загального призначення. Популярними є програми **Outlook Express, The Bat!, Mozilla Thunderbird, Opera Mail, Netscape Messenger** та ін. Поштові клієнти відрізняються один від одного інтерфейсом та окремими функціями, але використання більшості з них надає користувачам такі можливості:

- підготовка тексту листа;
- відправлення листа одному чи групі адресатів;
- прикріплення до листа файлів різних форматів;
- перевірка орфографії в текстовому повідомленні;
- автоматичне додавання електронного підпису;
- отримання та зберігання електронних листів;
- створення папок для впорядкованого зберігання листів;
- інформування користувача про надходження нових листів;
- сортування та фільтрація вхідних листів за встановленими правилами;
- пересилання отриманих листів іншим адресатам;

- цитування тексту отриманого листа у відповіді на нього;
- видалення електронних листів;
- формування та використання **адресної книги** – засобу для впорядкованого зберігання поштових адрес та їхнього швидкого введення;
- шифрування/дешифрування електронних листів;
- включення до листів запиту на підтвердження факту отримання листа адресатом та ін.

При створенні поштової скриньки на веб-сайті для користування нею можна використовувати браузер. При цьому говорять про роботу з електронною поштою через **веб-інтерфейс**.

З використанням веб-інтерфейсу можна звернутися до поштових скриньок, створених на сайтах веб-пошти та порталах, наприклад, **FREEMAIL** (<http://freemail.ukr.net>), **Мета** (<http://webmail.meta.ua>), **Mail.Ru** (<http://mail.ru>), **Gmail** (<http://gmail.com>), **Яндекс** (<http://mail.yandex.ru>) та ін.

Пересилання електронних листів між сервером електронної пошти та комп'ютером клієнта називають **доставкою** пошти. Для пересилання повідомлень використовують протоколи електронної пошти (рис.1):

– **POP3** (англ. *Post Office Protocol version 3* – протокол поштового відділення версії 3) - визначає правила пересилання поштових повідомлень від поштового сервера до комп'ютера користувача;

– **SMTP** (англ. *Simple Mail Transfer Protocol* – простий протокол пересилання пошти) – визначає правила пересилання поштових повідомлень від комп'ютера користувача до поштового сервера або між поштовими серверами.

Доставка електронних листів відбувається за лічені хвилини, затримка може

Рис. Схема доставки електронних листів

виникнути через збої в роботі поштових серверів і мережного обладнання. За неможливості доставки листа за вказаною поштовою адресою відправнику надсилається

повідомлення про помилку під час пересилання. Якщо проблема пов'язана з неправильною адресою поштової скриньки, можна відправити листа повторно, виправивши помилку. Якщо лист не доставлено через технічні проблеми, спроба відправити його повторно буде виконуватись автоматично поштовою службою через певні інтервали часу.

Структура та властивості електронного листа

Під час користування традиційною поштою поштовий лист складається з двох частин: конверта з адресами відправника й одержувача та аркушів з текстом листа. У конверт також можуть бути вкладені фотографії, вітальні листівки та інші додатки.

Електронний лист має схожу структуру: аналогом конверта є **заголовок листа**, **тіло листа** містить текст повідомлення, **прикріплені файли** нагадують вкладені в конверт додатки.

Заголовок листа містить службові дані, які потрібні для забезпечення доставки листа адресату, та складається з кількох полів:

Від – поле для введення адреси відправника;

Кому – поле для введення адреси електронної поштової скриньки одержувача; можна ввести кілька адрес одного або різних одержувачів;

Копія – поле для введення адрес інших одержувачів листа, дані яких будуть відомі іншим адресатам;

Прихована (Прихована копія) – поле для введення адрес одержувачів, дані яких не будуть повідомлені іншим адресатам;

Тема – поле для введення короткого опису змісту повідомлення;

Приєднати – поле з повідомленням про файли, прикріплені до листа, та ін.

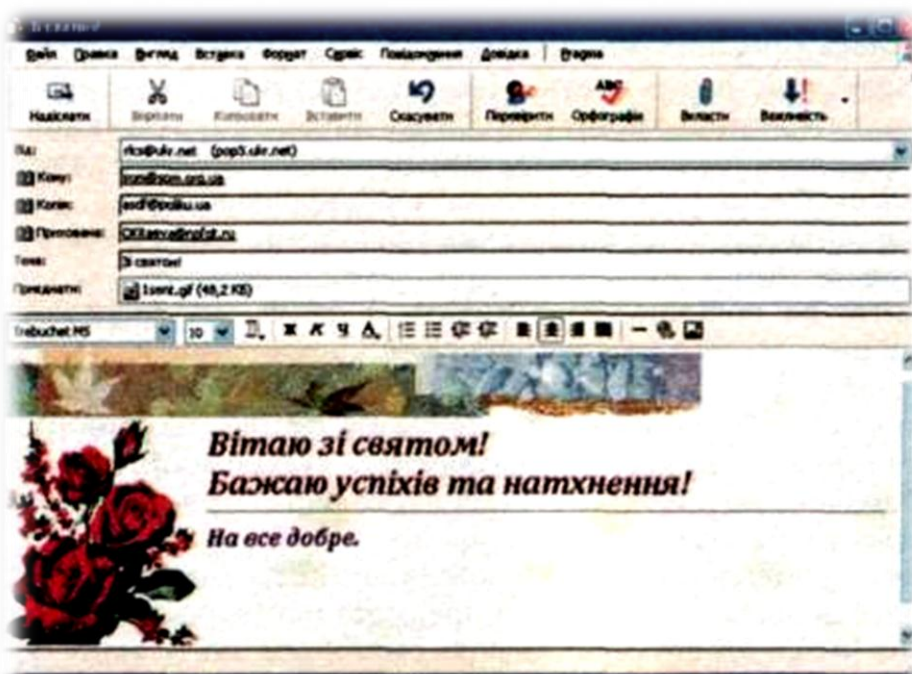

Рис. 3.3. Вікно електронного листа

Тіло листа містить безпосередньо текст повідомлення адресату. У ході оформлення листа можна змінювати значення властивостей символів та абзаців тексту, застосовувати кольоровий фон, вставляти горизонтальну розділову лінію, гіперпосилання та зображення (рис.

3). Користувач може розробити текст власного підпису, який буде автоматично додаватися до листа.

Електронні листи можуть мати такі властивості:

Кодування – визначає таблицю кодів, яка використовується під час написання листа;

Важливість – характеризує зміст листа. Значення встановлює відправник. Важливість листа може бути *висока*, *звичайна*, *низька*;

Прочитаний – визначає, чи був лист відкритий одержувачем; значення властивості – *прочитаний*, *не прочитаний*;

Наявність вкладення – визначає, чи має лист прикріплені файли; значення властивості – *має вкладення*, *не має вкладення*

Залежно від значень властивостей і на основі заданих користувачем правил листи розподіляються в різні папки.

IV. Закріплення вивченого.

Повторюю з учнями основні відомості нового матеріалу:

? Які можливості надає нам електронна пошта?

? Які основні поштові програми ви запам'ятали? Охарактеризувати їх позитивні та негативні сторони

? Як працювати з електронною поштою через веб-інтерфейс?

V. Аналіз та підсумки уроку.

Підвожу підсумки уроку та вивченого матеріалу. Виставляю оцінки.

VI. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ. Електронна пошта: основні поняття, поштові клієнти, правила роботи з електронною поштою.

ПОРІВНЯЛЬНА ТАБЛИЦЯ ПАРАМЕТРІВ ПОШТОВИХ КЛІЄНТІВ

Параметри	Outlook Express	Outlook	The Bat!	Mozilla Thunderbird	Opera
					
Windows	+	+	+	+	+
Linux	-	-	-	+	+
Mac OS X	-	-	-	+	+
Безкоштовний / OpenSource	+/-	-/-	-/-	+/+	+/-
HTML-редактор	+	+	+	+	-
Попереднє завантаження заголовків повідомлень	*	+	+	+	-
Перевірка орфографії	-	-	**	**	-
Розширення	+	+	+	+	-
Автоматична навчена фільтрація спаму	*	+	***	+	+
Віртуальні папки	-	+	+	+	+
Роздільні папки для облікових записів / загальна група папок	-/+	-/+	+/-	+/+	-/+
Безпека HTML	-	-	+	+	+
Шифрування повідомлень	+	+	+	*	-
Повна підтримка кирилиці	+	+	+	+	+
Швидкі шаблони (макроби)	-	+	+	*	-
Бібліотека смайликів	*	-	-	+	+
Цитування за допомогою ініціалів	-	-	+	-	-
Довільні кольори для рівнів цитування	-	-	+	*	+
Спливаючі повідомлення про нові повідомлення	*	+	+	+	+
Автододзвон	+	+	+	-	-
Час першого старту, сек	2-3	3-5	3-5	5-7	3-5
Витрата опер. пам'яті, МБ	20-25	30-40	30-40	30-50	20-25
	